

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/95/2014
Identifikačné číslo spisu: 1013202129
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1013202129.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, Tulčák 26, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľ. Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia SR č.7138/2013-1.10 (45/2013 - rozkl.) z 17. septembra 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/286/2013-134 z 18. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/286/2013-134 z 18. septembra 2014 p o t v r d z u j e.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia, ktorým žalovaný zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Ministra životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 5456/2013-2.2 zo dňa 2. júla 2013. Prvostupňovým rozhodnutím bola povolená výnimka zo zákazu ustanoveného ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“ alebo „zákon č. 543/2002 Z.z.“). Výnimkou sa žiadateľovi - Poľovníckej spoločnosti Viničný vrch, Sládkovičova 24/11, Hurbanovo povolilo usmrtiť- odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Gápeľ, držať ho a prepravovať a to v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo podľa rozhodnutia možné zrealizovať od 01.06.2013 do 30.11.2013 poslednou a postriežkou. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a nepriznal účastníkom právo na náhradu trov konania, nakoľko žalobca vo veci úspech nemal a žalovanému právo na náhradu trov konania o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia nepatrí.

Z predloženého administratívneho spisového materiálu žalovaného krajský súd zistil, že dňa 29.04.2013 bola žalovanému doručená žiadosť Poľovníckej spoločnosti Vničný vrch, Sládkovičova 24/11, Hurbanovo o udelenie výnimky z § 35 ods. 1 zák. č. 543/2002 Z.z. za účelom odstrelu dvoch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri Gápel z dôvodu početných stretov medveďov hnedých s ľuďmi pohybujúcimi sa v danej lokalite a z dôvodu spôsobovania škôd medveďmi. Žiadateľ v žiadosti uviedol, že poľovný revír Gápel sa nachádza v rekreačnej oblasti Tále - Chopok Juh, kde počas sezóny mimo zimného spánku medveďa dochádza k častým stretnutiam turistov, rekreatantov a obyvateľov okolitých obcí (Myto pod Ďumbierom, Bystrá) s medveďmi. Pri hoteli Srdiečko dochádza od jari do jesene k poškodeniu kontajnera medveďom a následne k vyhádzaniu jeho obsahu mimo kontajnera. Taktiež dochádza k obťažovaniu pracovníkov medveďmi, ktorí pracujú na výstavbe rekreačných zariadení Chopok Juh v lokalite Trangoška aj počas dňa, na horskom hoteli Trangoška sa počas celej letnej a jesennej sezóny pohybovala medvedica s dvoma mláďatami a 1 medveď do 100 kilogramov, ktorí poškodzovali odpadkové koše a po okolí hotela roznášali odpadky. Tieto medvede stratili plachosť a pohybovali sa v blízkom okolí hotela aj počas dňa. Každoročne sú spôsobené škody na ovciach, hovädzom dobytku, včelstvách a na poľnohospodárskych kultúrach. Populácia medveďa je v tomto revíri premnožená, mladé medvede sú vytlačené z prirodzených teritórií, stávajú sa kontajnerovými so stratou plachosti a objavujú sa častejšie prípady stretov medveďov s ľuďmi.

Odvolávajú sa na ustanovenia § 23 ods. 1, 4, § 33 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „správny poriadok“) dôvodil, že pokiaľ správny orgán vydá rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa ku všetkým relevantným podkladom, na základe ktorých vo veci rozhodol, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na to, že z preskúmaných rozhodnutí i z administratívneho spisu vyplýva, že okrem stanovísk Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR) boli podkladom pre rozhodnutie žalovaného i žiadosť poľovníckej organizácie o udelenie výnimky a k nej pripojené prílohy týkajúce sa nežiaduceho správania sa medveďa hnedého v danom území a je nesporné, že žalobcovi v priebehu konania tieto podklady doručené neboli s tým, aby sa k nim vyjadril, pričom mu bolo len oznámené, že pokiaľ mu podklady a informácie, s ktorými bol oboznámený nestačia, má v zmysle § 23 správneho poriadku právo nazrieť osobne do spisu.

Podľa názoru krajského súdu žalovaný správny orgán neporušil ustanovenia SP a postupoval v súlade s § 33 ods. 2 SP, keď dal žalobcovi možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia (ešte pred rozhodnutím vo veci), pričom mu poskytol primeranú sedemdnňovú lehotu na vyjadrenie sa s tým, že spisový materiál bude sprístupnený k nahliadnutiu u žalovaného v určenom čase. Krajský súd má za to, že pokiaľ sa žalobca odvoláva na ustanovenie § 23 SP, treba zdôrazniť, že toto ustanovenie je konštruované v súvislosti s nahliadaním do spisov a odsek 1 tohto ustanovenia jednoznačne predpokladá, aby účastník konania využil aktívne svoje právo nahliadnuť do spisu. Pri využití tohto svojho práva nahliadnuť do spisu má právo robiť si zo spisov výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní. Žalobcovi bola poskytnutá možnosť nahliadnuť do spisu, on však túto možnosť napriek tomu, že je zastúpený advokátom nevyužil, požiadal o zaslanie kópie spisu a požiadal o stanovenie lehoty 7 dní na vyjadrenie po doručení kópie spisu. Súd túto žiadosť žalobcu posúdil ako žiadosť o predĺženie lehoty, v súvislosti s tým je potrebné uviesť, že SP nepozná inštitút žiadosti účastníka konania o predĺženie lehoty, umožňuje len, aby účastník požiadal o odpustenie zmeškanej lehoty (§ 28 SP). Znamená to teda, že žalobca nemal právny nárok na predĺženie lehoty na vyjadrenie sa a bol povinný vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia v jemu poskytnutej primeranej sedemdnňovej lehote (§ 27 ods. 1 SP), čo neurobil a ani nepožiadaval o odpustenie zmeškanej lehoty. Krajský súd sa stotožňuje s právnym názorom žalovaného, že nie je povinnosťou správneho orgánu zasielať podľa § 33 ods. 2 SP spolu s výzvou na vyjadrenie sa k podkladom automaticky aj samotné podklady. Je teda na účastníkoch konania, aby využili svoje právo nahliadnuť do spisu a oboznámili sa s podkladmi, prípadne požiadali pri nahliadnutí do spisu o kópiu tohto spisu. SP vyžaduje aktívnu súčinnosť tak správneho orgánu, ako aj účastníka konania, k čomu v tomto prípade zo strany žalobcu nedošlo, keďže tento svoje právo oboznámiť sa s podkladmi konania nevyužil. Takýto postup účastníka

konania nemožno následne vykladať na ťarchu správneho orgánu a jeho pasivitu napriek tomu, že tento je v správnom konaní povinný aktívne brániť svoje práva, vykladať ako nezákonný postup správneho orgánu.

Vo vzťahu k hmotnoprávnej stránke veci uviedol, že rovnako ako v rozhodnutiach týkajúcich sa povoľovania výnimiek na odstrel medveďa hnedého v roku 2007 (napr. sp. zn. 2S 233/07) konštatoval, že celoročná druhová ochrana medveďa hnedého ako chráneného živočícha európskeho významu je zabezpečená na základe zákona č. 543/2002 Z.z., ktorý ustanovuje v súvislosti s uvedeným živočíšnym druhom zakázané činnosti a zároveň aj podmienky, za ktorých možno povoliť výnimku z ochrany dodajúc, že povoliť výnimku možno len za predpokladu, že neexistuje iná alternatíva a zároveň udelená výnimka neohrozí zachovanie populácie dotknutého druhu, pričom pre povolenie výnimky musí byť súčasne splnený niektorý z taxatívne vymedzených dôvodov uvedených v § 40 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z.

Poukázal na to, že čo sa týka zachovania druhej populácie medveďa hnedého v poľovnom revíri Gápel, túto správny orgán adekvátne posudzoval na základe odpovede ŠOP SR vypracovanej na žiadosť žalovaného o stanovisko k stanoveniu na povoľovanie výnimiek z podmienok ochrany chráneného živočícha - medveďa hnedého v roku 2013 zo dňa 16.05.2013. V tomto stanovisku ŠOP SR sa uvádza, že zhodnotením kumulovaného vplyvu výnimky na odstrel medveďa hnedého nedôjde k významnému vplyvu na populáciu medveďa hnedého v území európskeho významu SKUEV00303 Ďumbierske Tatry. ŠOP SR navrhla povoliť výnimku na usmrtenie jedného jedinca.

Krajský súd dôvodil, že záujem na ochrane prírody musí za daných okolností ustúpiť prioritnému záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľov tak, ako to predpokladá právny poriadok. Preto na základe uvedených skutkových zistení mal za to, že sú splnené zákonné podmienky pre povolenie výnimky podľa § 40 ods. 3 písm. c) zákona č. 543/2002 Z.z., nakoľko zo zhromaždených podkladov rozhodnutia v predmetnej veci vyplýva, že ohrozenie zdravia a bezpečnosti obyvateľov v predmetných lokalitách je natoľko závažné, že výrazne prevyšuje záujem na ochrane živočíšneho druhu medveďa hnedého.

Záverom zdôraznil, že prísna druhová ochrana tohto živočícha si vyžaduje dôkladné zdokumentovanie pohybu jedincov medveďa hnedého mimo svoj prirodzený areál, z ktorého by bola zrejmá potreba chrániť záujem na ochrane zdravia a bezpečnosti obyvateľov povolením výnimky. Pokiaľ príslušné organizácie ŠOP SR v spolupráci so žiadateľmi, či s dotknutými obcami monitorujú pohyb medveďov v blízkosti ľudských obydli a v intravilánoch obcí je potrebné, aby takýto monitoring žalovanému na účely rozhodovania o povolení výnimiek poskytli, čím by sa zjednodušila dôkazná situácia v týchto konaniach a proces povoľovania výnimiek by sa stal transparentnejším.

Vzhľadom na uvedené dospel Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného boli z hľadiska žalobných dôvodov v medziach zákona. Nakoľko námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie tohto rozhodnutia, postupoval súd podľa § 250j ods. 1 OSP a žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že ho považuje za nesprávny, pretože krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP) a zároveň rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP).

Ďalej v odvolaní doslova uviedol:

Žalobca vyčítal konaniu pred prvostupňovým správnym orgánom, aj postupu a rozhodnutiu žalovaného, že v ich konaní sa vyskytla taká vada, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Túto vadu žalobca aj identifikoval tak, že mu správnymi orgánmi oboch stupňov bola upretá možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie. Odňatie možnosti

žalobcovi využívať svoje právo účastníka konania spočívalo v tom, že ho správny orgán prvého stupňa neoboznámil s podkladmi rozhodnutia, napriek jeho výslovnej žiadosti mu neposkytol kópiu spisu. Namietal, že napriek tomu, že požiadal o poskytnutie kópie spisu správneho orgánu, táto mu poskytnutá nebola.

Súd prvého stupňa sa na jednej strane stotožnil s tvrdením žalobcu, že takýto postup správnych orgánov znamená takú vadu, ktorá by samotná znamenala nevyhnutnosť zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného, aj prvostupňového správneho orgánu. Uviedol však, že správne orgánu zo žiadneho ustanovenia správneho poriadku explicitne nevyplýva povinnosť správneho orgánu doručiť účastníkovi konania za účelom oboznámenia sa s podkladmi rozhodnutia, kópiu administratívneho spisu tak, ako to požadoval žalobca a postup správneho orgánu v tejto súvislosti považoval za správny.

Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobcovi boli týmto spôsobom poskytnuté všetky podklady rozhodnutia, ktoré prvostupňový správny orgán zhromaždil, mohol sa teda oboznámiť s ich obsahom a v dôsledku týchto vedomostí bola zhojená aj taká závažná vada správneho konania, ktorú oprávnene žalobca namietal.

S názorom súdu prvého stupňa, že žalobca mal možnosť oboznámiť sa pred rozhodnutím prvostupňového orgánu, či žalovaného, so všetkými podkladmi rozhodnutia, nemožno súhlasiť, pretože tento nezodpovedá obsahu administratívneho spisu.

Žalobca v konaní, a to súd prvého stupňa nespochybňuje, opakovane namietal, že nielenže mu nebolo možné oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia zaslaním kópie spisu napriek jeho výslovnej žiadosti, ale aj to, že „z oboznámenia s podkladmi rozhodnutia“ nevyplýva ani len to, aké podklady zhromaždil správny orgán.

Žalobca teda nemal možnosť navrhnúť doplnenie podkladov rozhodnutia, ani sa vyjadriť k spôsobu ich obstarania, keďže až do vynesenia prvostupňového rozhodnutia mu správny orgán napriek ustanoveniu § 33 ods. 2 Správneho poriadku neoznámil, aké podklady rozhodnutia zhromaždil.

V tejto súvislosti poukázal na právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudku sp. zn. 1Sžp/3/2013 zo dňa 24.09.2013 kde konštatoval, že „jednou z možných foriem oboznámenia sa s podkladmi rozhodnutia (nie však v potrebnom rozsahu a v časovom okamihu pred rozhodnutím) je nahliadnutie do administratívneho spisu. V súvislosti s uvedeným procesným úkonom Najvyšší súd (rozsudok sp. zn. 4Sžo/11/2011 z 23. marca 2011) judikoval nasledujúci právny názor: „Cieľom tejto úpravy je posilniť právo účastníka konania na informácie týkajúce sa priebehu výsledkov konania. Zmyslom využitia tohto procesného práva v priebehu správneho konania je predovšetkým prispieť k získaniu prehľadu o všetkých doterajších úkonoch správneho orgánu tak, aby na základe poznatkov a podľa vlastnej úvahy mohol účastník konania využívať ďalšie procesné práva, predovšetkým právo navrhovať dôkazy a doplnenie podkladov. Takéto zákonné právo môže účastník konania využívať v ktoromkoľvek štádiu konania. Uplatňovať ho možno vždy voči konajúcemu orgánu u ktorého sa spis nachádza. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je správny orgán povinný umožniť realizovať procesné právo účastníka len čo o to požiada.“

Súd prvého stupňa vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí založil na odôvodnení vychádzajúcom z rozhodnutí správnych orgánov. Podkladom pre tieto rozhodnutia, tak ako sú súdom vymenované, bolo predovšetkým Stanovisko ŠOP SR.

Pokiaľ ide o argument žalobcu o nevyužitie a nevyhodnotenie preventívnych opatrení ako podmienky sine qua non pre udelenie výnimky, súd prvého stupňa poukázal na nemožnosť umiestnenia problematických jedincov do ZOO v Slovenskej, ako aj v Českej republike. Poukázal zároveň na to, že zmierňujúce opatrenia vzhľadom na stav jedincov za danej situácie nerieši a nepredstavuje ani skutočnú alternatívu k povoleniu výnimky.

Ako už bolo uvedené, žalobca v priebehu správneho konania (aj keby to už bolo, vzhľadom na charakter a účel súdneho prieskumu nerozhodné) nemal informácie o obsahu podkladov rozhodnutia ani o tom, či skutkové a právne okolnosti, ktoré z nich vyvodili správne orgány, vyplývajú z týchto podkladov.

Súd prvého stupňa uvádza, že existencia nebezpečenstva pre verejné zdravie a verejnú bezpečnosť ľudí vyplýva z upozornenia a žiadosti Obecného úradu Mýto pod Ďumbierom a Bystrá, z prehlásenia S. E. z horského hotela Trangoška, z prehlásenia Q. E. z apartmánového areálu Tále Kuliská, ako aj z predloženého fotografického materiálu.

Vymenovanie týchto podkladov nevyplýva o tom, či z týchto podkladov vyplýva atypické správanie medveďa hnedého, či k údajným stretom obyvateľov došlo v prirodzenom biotope medveďa hnedého, či v predmetnom revíri boli použité preventívne opatrenia a či je možné identifikovať jedinca medveďa hnedého, s ktorým údajne prišli obyvatelia do kontaktu, ako toho istého jedinca.

Ak totiž z podkladov rozhodnutia nevyplýva, že by malo ísť o toho istého jedinca, potom nemožno urobiť logicky a odôvodnený záver, že usmrtením akéhokoľvek jedinca môže dôjsť k zvýšeniu verejnej bezpečnosti a k zvýšenej ochrane zdravia ľudí.

Vo vzťahu k uvedenému nemá potom záver súdu o tom, že udelenie výnimky bolo dôvodné a zákonné, podklad v spoľahlivom a úplnom zistení skutočného stavu veci.

K záveru súdu, že celoročná druhová ochrana medveďa hnedého je zabezpečená na základe ZOPK a spočíva okrem iného v tom, že výnimku je možné udeliť len z dôvodov v zákone uvedených žalobca poznamenáva, že druhová ochrana tohto prioritného druhu európskeho významu stráca svoj reálny obsah, pokiaľ dôvodnosť udelenia výnimky nie je skúmaná a preukázaná spoľahlivo.

Ako bolo uvedené už vyššie, výnimku možno udeliť len za predpokladu, že existujú dôvody dospieť k záveru, že výnimka je spôsobilá naplniť sledovaný cieľ.

Žalobca v žalobe poukázal na nepoužitie a nevyhodnotenie preventívnych opatrení (alternatívy), ako na to žalobca poukazoval už vo svojom rozklade, keď zdôraznil, že žalovaný sa v rozhodnutí o rozklade žalobcu nevyrovnal s tým „či udelená výnimka je spôsobilá viesť k naplneniu sledovaného cieľa.“

V tejto súvislosti žalobca poukazuje na skutočnosť, že toto hodnotenie zákonnosti, či nezákonnosti udelenia výnimky nie je svojvoľnou, či nesprávnou interpretáciou ustanovení ZOPK vzťahujúcich sa k podmienkam na udelenie výnimiek z ochrany živočíchov. Tento názor je totiž zrejmy aj zo záverov pracovného stretnutia, ktoré sa konalo na riaditeľstve ŠOP SR dňa 25.02.2014, z ktorého, okrem iného, vyplynulo, že:

„jednotliví pracovníci organizačných zložiek ŠOP SR zdôraznili primárne dlhodobé problémy (prikrmovanie, vnadenie, odpady, poľnohospodárstvo, a pod.), ktoré sa nepodarilo vyriešiť. Pracovníci ŠOP SR tiež popísali príčiny synantropizácie medveďa na Slovensku. Problémy pri vydávaní výnimiek je potrebné vnímať ako sekundárne, preto je dôležité a potrebné neustále komunikovať na úrovni jednotlivých správ s užívateľmi poľovných revírov, poľnohospodármi, okresnými úradmi, obcami. Informovaním a osvetou s danými subjektmi a obyvateľmi dotknutých obcí, je možné zamedziť konfliktným situáciám a formovať spoločenskú mienku tak, aby problematika ochrany medveďa hnedého, nebola prezentovaná a vnímaná jednostranne a zjednodušene.“

Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia nie je ani zrejme, prečo bez ohľadu na názor súdu týkajúci sa neexistencie povinnosti správneho orgánu poskytnúť účastníkovi konania, na jeho požiadanie, pred tým než sa vyjadrí k podkladom rozhodnutia, kópiu spisu, vyhodnotil absolútnu nečinnosť správneho orgánu prvého stupňa, vo vzťahu k žiadosti žalobcu o poskytnutie kópie spisu, ako taký postup, ktorý nemal vplyv na zákonnosť rozhodnutí vydaných prvostupňovým, ale aj druhostupňovým správnym orgánom.

Je nepochybné, že žalobca v súlade s ust. § 23 ods. 4 Správneho poriadku využil svoje právo dostať kópiu spisu. Ak by správny orgán prvého stupňa postupoval v súlade s ust. § 23 ods. 4 Správneho poriadku, žalobca by sa mohol oboznámiť s obsahom týchto podkladov a zaujať stanovisko k odôvodnenosti skutkových a právnych záverov prvostupňového rozhodnutia.

V tejto súvislosti žalobca poukazuje na to, že prvostupňový správny orgán mu neumožnil realizáciu práva oboznámiť sa s obsahom kópie spisu, poskytnutej mu správnym orgánom ani v lehote dvoch týždňov od podania žiadosti žalobcu o poskytnutie kópie spisu do vydania prvostupňového rozhodnutia, ani v priebehu odvolacieho konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, napadnuté rozhodnutie žalovaného, aj prvostupňového správneho orgánu zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania bez ich bližšej špecifikácie.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhujúc potvrdenie napadnutého rozsudku poukázal na to, že odvolacie námietky sa vzťahujú iba na procesný postup žalovaného v predmetnom konaní, avšak nie je z nich zrejmé, aký vzťah majú k samotnému predmetu konania, ktorý sa týka povolenia výnimiek z podmienok ochrany chránených živočíchov v zmysle ustanovenia § 40 ods. 3 písm. c) zákona o ochrane prírody a krajiny. Zdôraznil, že žalobca sa počas celého priebehu konania nevyjadril k potrebe povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených živočíchov z dôvodu ohrozenia života a zdravia ľudí na danej lokalite, ani nepodal žiadny návrh, akým spôsobom okrem realizácie odstrelu je podľa jeho názoru potrebné riešiť vzniknutý problém spočívajúci v premnožení medveďa hnedého na danom území.

Ďalej poukázal na to, že i napriek odstráneniu vytykaných nedostatkov v procesnom postupe žalovaného nebude možné zo strany žalovaného rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania výhodnejší alebo mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov a odstránenie uvedených nedostatkov v procesnom postupe žalovaného sa tiež nedotkne predmetu konania - povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov a zastal názor, že odvolanie podané žalobcom je neopodstatnené a motivované iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného, nakoľko po vrátení veci žalovanému by sa dosiahlo iba opakovanie správneho konania bez možnosti dosiahnuť vo veci odlišný výsledok (čo si žalobca musí v tomto štádiu konania uvedomovať). Tento svoj názor podoprel aj rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Sž/98-102/02 zo 17. decembra 2002, podľa ktorého: „Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Konanie a postup správneho orgánu majú povahu synonym. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie, prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi... Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôže prívodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

Predmetom súdneho preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup ministra životného prostredia SR sp. zn. 7138/2013-1.10 (45/2013 - rozkl.) zo dňa 17. septembra 2013, ktorým

zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 5456/2013-2.2 zo dňa 02.07.2013 a rozhodnutie potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím bola povolená výnimka zo zákazu ustanoveného ustanovenia § 35 ods. 1 písm. a) a f) zákona číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“ alebo „zákon č. 543/2002 Z.z.“). Výnimkou sa žiadateľovi - Poľovníckej spoločnosti Viničný vrch, Sládkovičova 24/11, Hurbanovo povolilo usmrtiť - odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Gápeľ, držať ho a prepravovať a to v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo podľa rozhodnutia možné zrealizovať od 01.06.2013 do 30.11.2013 posliedkou a postriežkou.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Sudy v správnom súdnictve prejednávajú na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu ako i s tvrdeniami žalovaného a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení v napádaných rozhodnutiach, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom rozsudku.

Na potvrdenie zákonosti napadnutého rozsudku považuje odvolací súd za potrebné dodať nasledovné:

V prejednávanom prípade bolo potrebné posúdiť, či žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa postupovali v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a správnym poriadkom, keď povolili výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny. Povolená výnimka spočívala v usmrtení jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Gápeľ.

Správne konanie v uvedenej veci sa začalo na základe žiadosti Poľovníckej spoločnosti Viničný vrch, Sládkovičova 24/11, Hurbanovo o udelenie výnimky z § 35 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. za účelom odstrelu dvoch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri Gápeľ z dôvodu početných stretov medveďov hnedých s ľuďmi pohybujúcimi sa v danej lokalite a z dôvodu spôsobovania škôd medveďmi, ktorá bola doručená žalovanému dňa 29.04.2013. Žiadateľ v žiadosti uviedol, že poľovný revír Gápeľ sa nachádza v rekreačnej oblasti Tále - Chopok Juh, kde počas sezóny mimo zimného spánku medveďa dochádza k častým stretnutiam turistov, rekreatov a obyvateľov okolitých obcí (Mýto pod Ďumbierom, Bystrá) s medveďmi. Pri hoteli Srdiečko dochádza od jari do jesene k poškodeniu kontajnera medveďom a následne k vyhádzaniu jeho obsahu mimo kontajnera. Taktiež dochádza k obťažovaniu pracovníkov medveďmi, ktorí pracujú na výstavbe rekreačných zariadení Chopok Juh v lokalite Trangoška. Podotkol, že tieto medvede stratili plachosť a pohybovali sa v blízkom okolí hotela aj počas dňa. Každoročne sú spôsobené škody na ovciach, hovädzom dobytku, včelstvách, ako aj na poľnohospodárskych kultúrach.

Štátna ochrana prírody SR k žiadosti Ministerstva životného prostredia SR z 2. mája 2013 navrhla povoliť výnimku na odchyt, resp. usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého, zároveň uviedla čas, spôsob a podmienky usmrtenia.

Zoologické záhrady v Bojniciach, v Bratislave, v Košiciach v Spišskej Novej Vsi oznámili Ministerstvu

životného prostredia SR, že nemajú voľné kapacity na umiestnenie medved'ov hnedých.

Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. chráneného živočícha je zakázané

- a) úmyselne odchytať alebo usmrctvať v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode,
- b) úmyselne rušiť, najmä v období rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo sťahovania,
- c) úmyselne poškodzovať, ničiť alebo zbierať jeho vajcia vo voľnej prírode,
- d) poškodzovať alebo ničiť miesta jeho rozmnožovania alebo odpočinku,
- e) medzidruhovo krížiť,
- f) držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, 68a) výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

Podľa § 40 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. výnimku podľa odseku 2 možno povoliť

- a) v záujme ochrany dotknutých druhov alebo ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj pri predchádzaní závažných škôd na inom type majetku,
- c) v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane tých, ktoré majú sociálny alebo hospodársky charakter a tých, ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie,
- d) na účely výskumu a vzdelávania, obnovy populácie dotknutých druhov a ich navrátenia do biotopov alebo na ich pestovanie alebo chov v ľudskej opatere nevyhnutný na tieto účely,
- e) na odber, odchyt alebo držbu jedincov v malom počte za prísne kontrolovaných podmienok, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu.

Najvyšší súd vo vzťahu k hmotnoprávnej stránke veci musí prisvedčiť konajúcim správny orgánom a krajskému súdu, ktorý zamietnu žalobu sa s právnym posúdením veci správnych orgánov stotožnil, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na povolenie výnimky v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny. V konaní bola prostredníctvom dôkazov žiadateľa dostatočne preukázaná dôvodnosť obavy o bezpečnosť a zdravie obyvateľov dotknutej obce pred medved'ami pohybujúcimi sa v intraviláne obce, v bezprostrednej blízkosti ľudských obydlí. Preto najvyššiemu súdu nezostalo iné ako prisvedčiť právnomu názoru krajského súdu (str. 9), že: „záujem na ochrane prírody musí za daných okolností ustúpiť prioritnému záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľov tak, ako to predpokladá právny poriadok...“.

Odvolačný súd dáva do pozornosti, že prvý predpoklad vyžadovaný zákonom pre udelenie výnimky, t.j. neohrozenie zachovania populácií dotknutého druhu bol nad všetku pochybnosť splnený, keďže medveď hnedý je na území Slovenskej republiky premnožený.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že žalovaný mal z vyjadrení ZOO preukázané, že iná alternatíva (premiestnenie odchytených jedincov do ZOO) pre chránený druh neprichádza do úvahy.

Vo vzťahu k námietkam procesného charakteru najvyšší súd v plnom rozsahu poukazuje na právny názor krajského súdu a na doplnenie považuje za potrebné upriamiť pozornosť žalobcu na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4SŽ/98-102/02 zo dňa 17.12.2002, ktorého obsahom je výklad ustanovenia § 250i ods. 3 OSP v tom zmysle, že rozhodnutie sa nezrušuje iba preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka. Ustanovenie § 250i ods. 3 OSP jasne zakladá prekážku, účelom ktorej je zabrániť zrušovaniu rozhodnutí

správnych orgánov zo strany správnych súdov, ktoré sú po hmotnoprávnej stránke nezvratné, t.j. ich zmenu nemožno dosiahnuť opakovaním procesu pre vady správneho konania. Neznamená to však, že správne orgány nemusia rešpektovať základné zásady správneho konania, medzi ktoré nepochybne patrí zásada súčinnosti správneho orgánu a účastníkov konania, avšak pokiaľ porušenie tejto zásady nemá, tak ako v danom prípade, vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, smerovalo by zrušenie napadnutého rozhodnutia k čisto formalistickému zopakovaniu správneho konania.

K rozhodnutiam najvyššieho súdu, na ktoré v odvolaní poukazoval žalobca, najvyšší súd uvádza, že sa v danom prípade priklonil k právnemu názoru Najvyššieho súdu SR obsiahnutého v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžp/3/2013 z 18. decembra 2013, ktorý sa týka rovnakého predmetu konania a totožných účastníkov.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadol sa s relevantnými námietkami žalobcu.

Preto najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému zo zákona náhrada trov konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.